

ROMANIAN ACADEMY

**THE SCHOOL OF ADVANCED STUDIES OF THE ROMANIAN
ACADEMY "NICOLAE IORGA" INSTITUTE OF HISTORY**

**ROMANIAN-RUSSIAN RELATIONS DURING THE FIRST WORLD
WAR**

-Doctoral thesis abstract-

Ph.D. supervisor: Prof. univ. dr. Alin Ciupală

Ph.D. candidate: Gabriela Dristaru

2024

TABLE OF CONTENTS

Table of contents	3
Introduction	5
<i>Historiography. Current state of knowledge</i>	5
<i>Aim and objectives</i>	22
<i>Sources and methodology</i>	24
<i>Structure of the paper</i>	27
Chapter I: Romania and the July Crisis	31
<i>I. 1. The assassination of Archduke Franz Ferdinand</i>	31
<i>I. 2. The beginning of the crisis and the attempts to clarify Romania's attitude</i>	34
<i>I. 3. Austro-Hungarian ultimatum</i>	43
<i>I. 4. Conclusions</i>	60
Chapter II: The Romanian-Russian negotiations for Romania's involvement in the war (1914-1916)	61
<i>II. 1. Conclusion of the Romanian-Russian convention from 18th September/1st October 1914</i>	61
<i>II. 2. Romania, Russia and the Turkish Straits</i>	92
<i>II. 3. Romania's entry into the war</i>	121
<i>II. 4. Conclusions</i>	147
Chapter III: The romanian socialist movement during the years of neutrality (1914-1916)	148
<i>III. 1. The beginnings of the socialist movement in Romania</i>	148
<i>III. 2. Romanian socialists and the First World War</i>	155
<i>III. 3. The Federative Republic of the Balkans</i>	163
<i>III. 4. The socialist movement and Romania's entry into the war</i>	166
<i>III. 5. Conclusions</i>	173
Chapter IV: Short history of the Russian Revolution	175
<i>IV. 1. Russia and the First World War</i>	175

<i>IV. 2. February Revolution</i>	180
<i>IV. 3. Kornilov affair</i>	197
<i>IV. 4. October Revolution</i>	205
Chapter V: The Russian armies and the revolution on the Romanian front	214
<i>V. 1. February Revolution</i>	215
<i>V. 2. The 1917 military campaign</i>	228
<i>V. 3. Kornilov affair</i>	235
<i>V. 4. October Revolution</i>	239
<i>V. 5. The demobilization and evacuation of the Russian armies from the Romanian front</i>	246
<i>V. 6. Conclusions</i>	252
Chapter VI: The Russian Revolution and its political impact on Romania	254
<i>VI. 1. Romania and the February Revolution</i>	254
<i>VI. 2. Russian revolutionary soldiers and the threats to the security of the Romanian state</i>	281
<i>VI. 3. The Russian Revolution and the Romanian socialist movement</i>	296
<i>VI. 4. Romania and the October Revolution</i>	315
<i>VI. 5. Conclusions</i>	338
Chapter VII: Russian Revolution and the Romanian Army	340
<i>VII. 1. The Romanian soldiers and the Russian Revolution</i>	340
<i>VII. 2. Court-Martial trials</i>	345
<i>VII. 3. Flidman Bernard</i>	366
<i>VII. 4. Conclusions</i>	369
Conclusions	372
Bibliography	379
<i>I. Primary sources</i>	379
<i>I. 1. Unpublished documents</i>	379
<i>I. 2. Published documents</i>	380

<i>II. Secondary sources</i>	389
<i>III. Electronic sources</i>	404

Keywords: July Crisis, diplomatic negotiations, Turkish Straits, Romanian-Russian alliance, Russian Revolution, Romanian socialist movement, February Revolution, October Revolution, Russian Army, Romanian Army, Court-Martial.

The present thesis aims to study the dynamics of Russian-Romanian relations during the First World War. The work focuses on the political dimensions of the relations between the two states; the diplomatic negotiations, the conclusion of the Russian-Romanian alliance, and its evolution; the impact of the Russian Revolution on Romania and its relations with the revolutionary ally.

Aim and Objectives

Most of the works published so far were based on sources accessible to their authors: the works of Romanian historiography appealed exclusively to Romanian sources. In contrast, those in Russian historiography used only Russian sources. Therefore, one of the main objectives of this thesis is to use both Romanian and Russian sources. Although the COVID-19 Pandemic and the Russian aggression in Ukraine made it impossible to study the documents from the Russian archives, I decided to correct this deficit by including the documents that had been published by Soviet or Russian historians, and which are virtually unknown and have not been studied by Romanian historians. By introducing these sources in the Romanian historiography, the thesis aims not only to re-evaluate or recontextualize this topic, but also to offer new interpretations, a new perspective on this subject, and to launch new working hypotheses, which I would like to follow in future studies.

The majority of the works that study the relations between Bucharest and Petrograd during the First World War have focused on the political and military aspects. The present thesis aims to argue that the Russian Revolution and its political and social impact on Romania played an equally important role also in the inter-war period, not only during the First World War. The COVID-19 pandemic and the Russian aggression in Ukraine prevented me from gaining a better understanding of the military aspects of the Russian-Romanian alliance. Therefore, without altering the analysis of the present thesis and completely ignoring these military aspects, to which I refer at various times, this study focuses mainly on diplomacy: the negotiations when Romania was neutral in the First World War, and the political and social problems that were generated by the Russian Revolution. The chronological limits of the thesis are the assassination of Duke Franz Ferdinand and the July Crisis, the prelude to the First World

War, and the collapse of Romanian-Russian relations in January 1918. From that moment the relations between Romania and Bolshevik Russia entered a new era whose roots can be found in the events from 1917, however, this new stage exceeds the purpose of the thesis.

Regarding the diplomatic aspects of Russian-Romanian relations, the state of research has not yet passed the level of positivism – an approach that was dictated by the political and ideological realities from various epochs, positivism represented a means to elude the rigors of the regime and a mechanism which protected the historical professionalism. The study of Russian-Romanian relations has been limited to the chanceries of the two countries: the one from Bucharest for Romanian historiography, and the one from Petrograd for Russian historiography. Therefore, an objective of my thesis is to use the diplomatic correspondence in a larger context of Russian-Romanian relations and the First World War. This approach is based on the idea that the relations between the two countries did not evolve in a hermetical environment but were conditioned also by other factors, like diplomatic and propagandistic initiatives of other countries (whether they were neutral, enemies, or potential enemies or allies) whose own interests and objectives could interfere with the relations between Romania and the Tsarist Empire; the objectives of the two parties, which were different according to their authors, be them civil or military actors, which were adapted according to military developments and contradictory information, which led to readjusting the perspectives towards certain states or events. The process of examining the political and military evolutions and decisions from a time of crisis, like the Great War, with its succession of rapid events and contradictory information, whose checking was limited by time, knowing when something happened is not enough. It is necessary to know also when it happened, how, why, and what the political actors knew about this or what they thought they knew, how information influenced their attitude, actions, and decisions, and how all of this was reflected in diplomatic relations.

The outbreak of the Russian Revolution in February 1917 had a deciding impact on the relations between Jassy and Petrograd, and also on Romania's war effort, as more than one million Russian soldiers were present along the front of Moldavia, as they constituted, actually, the Romanian front, and Romania was dependent to Russian logistics. The political leaders of Romania followed with concern the implications of the Russian revolution, as the news regarding its development and the propagation of revolutionary activities among the Russian soldiers from Moldavia were regarded with fear, as they could threaten the social order and the internal politics of Romania. If the works from 1950-1960 exaggerated the proportions and the implications of the Russian Revolution on Romanian society, the studies that have been published in recent years argued that the impact of these events on Romanian internal affairs

was a modest one, due to various reasons: the isolation of the Romanians from Russian troops, the linguistical barrier, the Russophobia of the Romanian society, soldiers and officers. Without contesting these ideas, I warn about the lack of an in-depth analysis regarding the propagation of revolutionary ideals in Romanian society and the measures adopted by the Romanian authorities when confronted with revolutionary agitations. The outbreak of the revolution in February 1917 and the presence of a large number of soldiers in Moldavia represented a serious challenge for Romanian political and military leaders, whose concerns were rightfully justified. The present work aims to fill this void in Romanian historiography and on the one hand to present the propagation of revolutionary ideals among Romanians and how the society received them, and on the other to analyze the actions of the Romanian authorities regarding the Revolution both on internally and externally, retracing also the breaking of the Romanian-Russian alliance.

Sources and methodology

The original character of the present analysis is the use of documents from the former archive of the Romanian Communist Party. This archive was created in the 1950s by taking documents related to Russian-Romanian relations and the history of leftist movements from other archives (Army, Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Internal Affairs, Siguranță, Ministry of Justice, the Government, etc.) and given to the Institute of History of the Romanian Communist Party, where access to these documents was severely limited. The whole archive was moved back to the National Archives in 1990 and contains valuable documents related to negotiations between Russians and Romanians, or parts of the correspondence of Constantin Diamandi, the Romanian ambassador to Petrograd, or documents related to the events from 1917, which have not been to a great extent until now. A novelty for Romanian historiography is represented by the analysis of various documents from the Martial Courts as part of a larger discussion related to the events from 1917 and the impact of the Russian Revolution on Romania.

I used various collections of documents which have been published in the recent years, like *Constantin Diamandi, ministru al României la Petrograd. Memorii, corespondență, diplomatică (vol. I-III)*¹, *Documente privind istoria românilor. Legația română la Petrograd*

¹ *Constantin Diamandi, ministru al României la Petrograd, vol. I, Memorii, corespondență, diplomatică 1914-1915*, dr. Elena Mușat, Laura Dumitru (ed.), București, Arhivele Naționale ale României, 2020; *Constantin Diamandi, ministru al României la Petrograd, vol. II, Corespondență diplomatică 1915-1916*, dr. Elena Mușat, Laura Dumitru (ed.), București, Arhivele Naționale ale României, 2021; *Constantin Diamandi ministru al României la Petrograd, vol. III, Corespondență diplomatică: 1917-1918*, Elena Mușat, Laura Dumitru (ed.), București, Arhivele Naționale ale României, 2022.

(1914-1918). *Documente*², *Misiunea Generalului Coandă la STAVKA (1916-1917)*³, *Frontul Românesc 1916-1917*⁴.

Regarding Russian sources, I used mainly the 10 volumes of the collections of documents *Mejdunarodnîe otnoşeniia v epohu imperializma*⁵. They cover more than half of the period, which is studied in this thesis, but they require methodological precautions. The Journal of the Ministry of Foreign Affairs and the correspondence between the minister and STAVKA, which were published in 1920 in *Krasnîi Arhiv*⁶, represent an important source, albeit they also have to be studied carefully due to various methodological issues. Another important source is represented by the works *Constantinople et les Detroits. Documents secrets de l'ancien Ministere des Affaires étrangères de Russie*⁷, containing documents regarding the straits of Bosphorus and Dardanelles which had been published by the Bolsheviki in newspapers and scientific journals or works during the first decade after they came to power.

I used also British documents, which are available online on the website of the National Archives, together with Italian⁸, French⁹, German¹⁰, and Austro-Hungarian¹¹ documents, in order to understand the complex framework of European politics and diplomacy.

² *Documente privind istoria românilor, Colecția Eudoxiu Hurmuzaki*, seria a 3-a, vol. I, *Legăția română la Petrograd (1914-1918). Documente*, Gheorghe E. Cojocaru, Eugen-Tudor Sclifos (ed.), București-Brăila, Editura Academiei Române, Muzeul Brăilei „Carol I”. Editura Istros, 2018.

³ *Misiunea Generalului Coandă la STAVKA (1916-1917)*, Vasile Popa (ed.), București, Editura Militară, 2010.

⁴ *Frontul Românesc 1916-1917. Culegere de documente*, ediție de Dinu Poștarencu, București, Editura Militară, 2020.

⁵ *Mejdunarodnîe otnoşeniia v epohu imperializma*, Seria III: 1914-1917, vol. I-X, Moskva, Gosudarstvennoe Soşialno Economicescoe Izdalstvo, 1933-1938.

⁶ „Krasnîi Arhiv”, nr. 26-31/1928; nr. 32/1929.

⁷ *Constantinople et les Detroits. Documents secrets de l'ancien Ministere des Affaires étrangères de Russie*, Livre premier-seconde, A. de Geouffre de la Pradelle, L. Eisenamnn, B. Mirkine Guetzevitch, P. Renouvin (ed.), Paris, Les Editions Internationales, 1932.

⁸ *Documenti diplomatici italiani. Ministero degli Afaceri Esteri. Commissione per la pubblicazione dei Documenti Diplomatici*, Quinta Serie (1914-1918), vol. I-XI, 1954-1984.

⁹ *Documents diplomatiques français. 1871-1914*, Ministère des affaires étrangères. Commission de publication des documents relatifs aux origines de la guerre de 1914, vol. I-XLIII, Paris, Imprimerie nationale, 1929-1959; *L'entrée de la Roumanie dans la Grande Guerre. Documents diplomatiques français (1er janvier-9 septembre 1916)*, Réunis, présentés et commentés par Gabriel Leanca, Paris, L'Harmattan, 2016.

¹⁰ *Die Grosse Politik der Europäischen Kabinette 1871-1914. Sammlung der Diplomatischen Akten des Auswärtigen Amtes*, vol. I-XL, herausgegeben von Johannes Lepsius, Albrecht Mendelssohn Bartholdy und Friedrich Thimme, Berlin, Deutsche Verlagsgesellschaft für Politik und Geschichte, 1922-1927; *Ultimele 67 de zile din domnia Regelui Carol I al României. Telegramme*, Studiu introductiv, traducere și note de Sorin Cristescu, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2016.

¹¹ *Österreich-Ungarns Aussenpolitik. Von der bosnischen Krise 1908 bis zum Kriegsausbruch 1914. Diplomatische Aktenstücke des österreichisch-ungarischen Ministerium des Äusseren*, vol. I-IX, ausgewählt von Ludwig Bittner, Alfred Francis Pribram, Heinrich Srbik und Hans Uebersberger, bearbeit von Ludwig Bittner und Hans Uebersberger, Wien und Leipzig, Österreichischer Bundesverlag für Unterricht, Wissenschaft und Kunst, 1930; *Misiunea conelui Czernin în România*, Sorin Cristescu (ed.), București, Editura Militară, 2016.

Memoirs represent another category of primary sources, and I used works written both by Romanian¹² and Russian¹³ political and military leaders. These sources have to be approached with care, as the defeats from 1916, the retreat to Moldavia and the difficulties caused by it, the Russian Revolutions, and the Bolshevik rise to power led the authors of the memoirs to justify their actions. I included also the memoirs of the members of the French Mission to Romania¹⁴, foreign diplomats to Bucharest and Jassy¹⁵, and also those written by officers, soldiers, and other members of the Romanian society¹⁶, in an attempt to understand the effects of the Russian Revolution on the Romanian society and army.

Another important source is represented by the press, which I analyzed to understand the opinions and beliefs of the Romanian public opinion, but also how Romanian politicians controlled the public discourse, especially after Romania entered the war and censorship was established.

The present research was conducted according to the methodological exigencies of the History of International Relations, as they were theorized by Pierre Renouvin and Jean Baptiste-

¹² Alexandru Averescu, *Notițe zilnice din războiu. 1916-1918*, București, Editura Cultura Națională, 1937; I. G. Duca, *Memorii*, vol. I, *Neutralitatea (1914-1916)*, vol. II, *Războiul. 1916-1919*, ediție și schiță biografică de Stelian Neagoe, București, Editura Machiavelli, Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale, 2015; Alexandru Marghiloman, *Note Politice*, vol. I: *1897-1915*, vol. IV: *1918-1919*, București, Editura Institutului de Arte Grafice „Eminescu”, 1927; Maria, *Regina României, Jurnal de Război*, vol. I (1916-1917), vol. II (1917-1918), vol. III (1918), ediție îngrijită și prefață de Lucian Boia, București, Editura Humanitas, 2014-2015; Gheorghe Gh. Mărzescu, *Fapte și impresii zilnice (1917-1918)*, ediție îngrijită și note de Ioan Lăcustă, București, Editura Curtea Veche, 2004.

¹³ Aleksei A. Brusilov, *Moi vospominaniia*, Moskva-Leningrad, Gosudarstvennoe izdatelstvo otdel voennoi literaturf, 1929; Piotr Vranghel, *Memorii (1878-1928)*, Brăila, Editura Istros a Muzeului Brăilei „Carol I”, 2017; A. F. Kerensky, *The Kerensky Memoirs: Russia and history's turning point*, London, ed. Cassell, 1965; A. I. Denikin, *The Russian Turmoil. Memoirs: Military, Social and Political*, London, ed. Hutchinson&Co. Paternoster Row, 1922; *Aliatul inamic. Descoperirea armatei ruse și pericolul bolșevizării României în memoriile generalilor Monkevitz și Vinogradski*, ediție de Șerban-Liviu Pavelescu, București, Editura Humanitas, 2019; Lev Troțki, *Viața mea. Autobiografie*, București, Meteor Publishing, 2015.

¹⁴ Marcel Fontaine, *Jurnal de Război. Misiune în România, noiembrie 1916-aprilie 1918*, București, Editura Humanitas, 2016; Henri Berthelot, *Memorii și corespondență. 1916-1919*, București, Editura Militară, 2012.

¹⁵ Contele de Saint-Aulaire, *Confesiunile unui bătrân diplomat*, introducere și note de Mihai D. Sturdza, București, Editura Humanitas, 2003; Otto Czernin, *In the World War*, London, New York, Toronto and Melbourne, Casell and Company LTD, f.a.; Charles J. Vopicka, *Secretele Balcanilor. Șapte ani din viața unui diplomat în centrul furtunos al Europei*, Iași, Editura Institutul European, 2012.

¹⁶ Ion F. Buricescu, *Pe margini de prăpastie. Însemnări din Războiul pentru Întregire*, f. l., Asociația Generală a Ialomițenilor, f.a.; Cluceru Dinu, *Povestiri de pe front. Fapte mici săvârșite de cei mici*, București, Institutul de Arte Grafice „Eminescu”, 1935; Raul Dona, *Jurnalul unui medic militar, 1917-1918*, ediție îngrijită de Iulia Vladimirov și Viorica Milicescu, București, Editura Humanitas, 2018; I. M. Dumitrescu, *Jertfă și biruință*, Focșani, Editura Librăriei Alex N. Leon&Co., f.a.; Aurel I. Gheorghiu, *La hotarele Moldovei. Note și însemnări din Războiul pentru Întregirea Neamului Românesc*, București, Tipografia „Dimitrie M. Ionescu”, 1925; Nicolae Iorga, *Memorii. Însemnări zilnice (mai 1917 – martie 1920). Războiul național. Lupta pentru o nouă viață politică*, vol. I, București, Editura Națională S. Ciornei, f.a.; G. T. Kirileanu, *Martor la istoria României (1872-1960). Jurnal și epistolar*, volumul I: *1872-1914*, București, Editura Rao, 2013; Costin Petrescu, *La Iași, în timpul războiului. 1916-1917. Însemnările unui pictor refugiat*, ediție îngrijită, studiu introductiv, cronologie și note de Virginia Barbu, București, Editura Humanitas, 2018.

Duroselle, and have been upgraded by various borrowings from the Theory of International Relations, especially the Constructivist Theories. More than a methodological instrument, the theory of international relations represents a means to enlarge the perspective of the present analysis, in order to causes and the implications of historical facts and events. If, traditionally, the relations between states have been analyzed through their political interests, as revealed by their diplomatic acts and gestures, the history of international relations implies taking into account other factors than politics and the human factor: economic, demographic, financial, social, religious, ideological, etc. These can determine and influence the decisions of the statesman to the extent that he owns the means to use them. Although the document as a primary source still represents the foundation of every research, the theory of international relations leads to better use of the diplomatic document – an analysis of the cause, implications, and reasons that stood behind its writing, could lead to a much complex quantitative and qualitative analysis.

In order to understand and explain the effects of the Russian Revolution, I used statistics, as they have been presented as a methodology by Charles M. Dollar and Richard J. Jensen¹⁷. The data that can be found in documents of martial courts was centralized and systematized, in order to present the real dimension of various phenomena present in the Romanian Army.

Structure of the paper

The thesis is divided into six chapters. The first chapter, entitled *România și Criza din Iulie*, analyzes the politics in Romania during the crisis that predated the First World War. The first part of this chapter is focused on the public reactions towards the assassination of Archduke Franz Ferdinand and the Austro-Hungarian ultimatum. The last two sub-chapters are dedicated to the talks between Romanian political leaders and foreign ambassadors, and also to Romanian diplomatic approaches.

The second chapter, entitled *Negocierile româno-ruse pentru atragerea României în război (1914-1916)*, focuses on the diplomatic negotiations between Bucharest and Petrograd during the two years of Romanian neutrality. I did not do a thorough analysis of these negotiations, as they are a well-studied subject, but my objective was to analyze the various issues that were raised by both sides, like the matter of the straits, the transfer of weapons and

¹⁷ Charles M. Dollar, Richard J. Jensen, *Historian's guide to statistics. Quantitative analysis and historical research*, Huntington, Robert E. Krieger Publishing Company, 1971.

equipment to the Ottoman Empire, or the objectives which were pursued by the Russian military and political leadership.

In the third chapter, *Mișcarea socialistă din România în perioada neutralității (1914-1916)*, I analyze the activity of the Romanian Social-Democratic Party during the two years of neutrality, with the following objectives: to present the attitude of Romanian socialists towards the war, their main actions, but also the impact of their activity on Romanian politics and society.

The fourth chapter, *Scurtă istorie a Revoluției Ruse*, presents the unfolding of the Russian Revolution during 1917. Although it is not an original analysis, a good knowledge of the revolution is necessary in order to gain a better understanding of the impact that it had on diplomatic, political, and social evolution of Romania.

In the fifth chapter, *Armatele ruse și Revoluția pe frontul românesc*, I analyze the impacts of the presence of Russian troops on the Romanian front. The revolutionary dynamics of the Russian armies are analyzed through the lens of a series of important moments of the Russian Revolution: the February Revolution, the Kornilov Affair, the October Revolution. A subchapter is dedicated to the military campaigns from the summer of 1917. Far from being an analysis of the military history of this campaign or of the contribution of the Russian armies to the victories won by Romanians, the purpose of this part is to underline the state of spirit that was present among the Russians, what determined them to fight, or to flee, in order to understand how these events influenced the attitudes or the decisions of the Romanian military leadership.

The sixth chapter, *Revoluția Rusă și impactul politic asupra României*, analyses the political impact of the Russian Revolution on Romania: its effects on Romanian internal politics, the real or „imagined” strategies that were used to protect the political status quo and to avoid any revolutionary activities in Romania. The analysis takes into account the dangers to Romanian security posed by the presence of more than one million Russian soldiers in Moldavia. I sought to understand on the one hand how the Romanian authorities managed this issue, and on the other, the deterioration of the relations between Jassy and Petrograd, which was generated by the complications of the Revolution and the mounting internal pressure on Romanian leadership. The analysis considered also the evolutions of the Romanian Socialist Movement, which due to the impact of the Russian Revolution became a new source of pressure on the government from Jassy and a new topic of debate between Romania and Russia. The last part of the chapter is dedicated to the breaking of the Russian-Romanian alliance due to the October Revolution and the subsequent decision of the Romanian leadership to sue for peace.

In the last chapter, *Revoluția Rusă și Armata Română*, I sought to understand the impact of the Russian Revolution on the Romanian Army. I analyzed the documents from the martial courts, which represent a unique approach to Romanian historiography. The analysis is based on the trials of martial courts of the Fifth and the Thirteenth Divisions, and of the Second Army, that took place between 26th October 1916 – 30th of May 1918. The last part of this chapter is dedicated to a case study: Flidman Bernard was a medic of the ambulance of the First Cavalry Division when in 1917 he was accused of being a possible socialist sympathizer and spreading and commenting news about the war, which led to him being convicted for a month in prison. The whole file consisting of the documents from his trials has been preserved and allowed me to analyze the actions of the Romanian authorities regarding the matters involving the possible spreading of revolutionary ideals among Romanian soldiers.

Selective Conclusions

At the beginning of the First World War, Romanian politics suffered a series of transformations caused mainly by Vienna's support for Bulgaria, which ended the Second Balkan War, therefore the relations between Romania and Austro-Hungary grew cold. However, this did not lead to a radical change in Romania's foreign policy, but to a relaxation of the relations with the Russian Empire. The collaboration during the peace conference from Bucharest in 1913, the visit to Constanta of the tsar and the imperial family in June 1914, the talks regarding a possible matrimonial alliance between Prince Carol and one of the tsar's daughters, the quick conclusions of a political agreement less than two months from the outbreak of the First World War, created the impression of the consolidation of the Russian-Romanian relations. However, these represented, actually, the results of rapid restructuration and adjustments of Balkan geopolitics and did not affect in any way either Romania's foreign policy or Russia's. The main issue between the two states remained unsolved: Romania wanted to fulfill its national ideal, the union with Transylvania, and for this, it needed an alliance with Russia but continued to consider Moscow as a danger to its security. On the other hand, Russia sought various allies considering the evolutions of the war, and Romania appeared as a suitable candidate, but Moscow did not wish to contribute to the consolidation of Romania's power, which could become an obstacle on its path to the straits.

The impact of the Russian Revolution on Romania has been reduced to the Agrarian Reform or has been exaggerated by the Communists. However, without coming closer to the proportions that were imagined by the Communists, the Revolution had, undoubtedly, a powerful impact on Romania's politics, society, and army.

The first challenge for the Romanian authorities was managing Russian troops' presence in Moldavia during 1917. Of course, the distance to Petrograd meant that the destructive effects of the Revolution took longer to appear on the Romanian front, and there were few acts of extreme violence, but this did not mean that the authorities did not meet with difficulties. The government from Jassy was faced with multiple threats at the existence of the Romanian state, like the demonstration on the 18th of April/1st of May, on Labour Day, or the rebellion of the Russian garrison from Socola, at the beginning of December. The danger was avoided through skillful politics, like using military force only as a last resort, or exploiting the weaknesses of the Russian soldiers, in this case, bribing them with alcohol.

All these incidents, the inability of the Russian government and the Russian military commanders from Moldova to control them, and the shift in the foreign policy of the new authorities from the Russian capital, who sought to end the war without annexations and compensations, led to a rift in the Russian-Romanian relations. Until the fall of 1917, the dialogue between Bucharest and Petrograd consisted only of protests and complaints. The October Revolution and the decision of the Russian and Romanian governments to conclude peace sealed the fate of the Russian-Romanian alliance, which had already stopped working months ago.

The main effects of the Russian Revolution in Romania were the creation of the necessary legislation for the agrarian and electoral reforms, born out of the desire of the Romanian authorities to contain the possible effects of the revolution on Romanian society, especially the possibility of reviving the activity of the Romanian Socialist Movement. The radicalization of some of the Romanian socialists who were exiled to Odessa and were in contact with the revolution led to a split between them. Two groups were formed: the moderates and the radicals, and their split had a long-term effect on the Romanian socialist movement.

There are various reasons for the lack of popularization of the revolutionary ideals among soldiers and peoples, in general: the isolation between the Russian and Romanian troops, the linguistic barrier, the Russophobia of the Romanians, and the Romanophobia of the Russians.

Bibliography

I. Primary sources

I. 1. Unpublished documents

I. 1. 1. Arhivele Naționale ale României, Arhivele Naționale Istorice Centrale

Colecția Amintiri, Memorii și Însemnări ale unor personalități despre situația economicosocială și politică din România.

Fond Casa Regală. Oficiale.

Fond Constantin Diamandi.

Fond Direcția Generală a Poliției și Siguranței Generale.

Fond Direcția Generală a Poliției.

Fond Documente elaborate de organele represive despre activitatea partidului comunist român și a organizațiilor revoluționare.

Fond Dosare personale ale luptătorilor antifasciști întocmite de Ministerul de Interne.

Fond Ministerul de Război. Cabinetul Ministrului.

Fond Partidul Socialist.

I. 1. 2. The National Archives (United Kingdom)

Fond War Cabinet and Cabinet Memoranda

I. 2. Published documents

I. 2. 1. Published documents; Correspondence

1918 la români. Desăvârșirea unității național-statale a poporului român, vol. 1, *Documente externe (1897-1916)*, Direcția Generală a Arhivelor Statului, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.

Codul Justiției Militare și legile speciale aferente. Annotat cu Jurisprudențele de Casare Militară și Civilă și cu note de doctrină de General C. Manolache, Maior T. Tomița și Iustin Nistor, București, Tipografia „Tirajul”, 1936.

Constantin Diamandi, ministru al României la Petrograd, vol. I, Memorii, corespondență, diplomatică 1914-1915, dr. Elena Mușat, Laura Dumitru (ed.), București, Arhivele Naționale ale României, 2020.

Constantin Diamandi, ministru al României la Petrograd, vol. II, Corespondență diplomatică 1915-1916, dr. Elena Mușat, Laura Dumitru (ed.), București, Arhivele Naționale ale României, 2021.

Constantin Diamandi ministru al României la Petrograd, vol. III, Corespondență diplomatică: 1917-1918, Elena Mușat, Laura Dumitru (ed.), București, Arhivele Naționale ale României, 2022.

Constantinople et les Detroits. Documents secrets de l'ancien Ministère des Affaires étrangères de Russie, Livre premier-seconde, A. de Geouffre de la Pradelle, L. Eisenamnn, B. Mirkine Guetzevitch, P. Renouvin (ed.), Paris, Les Editions Internationales, 1932.

Cum s-a prăpădit țara: acte și documente oficiale din Arhivele Diplomației Rusești relative la intrarea noastră în acțiune publicate de ziarul "Pravda" din Petrograd, București, Tipografia Profesională Dimitrie C. Ionescu, 1918.

Die Grosse Politik der Europäischen Kabinette 1871-1914. Sammlung der Diplomatischen Akten des Auswärtigen Amtes, vol. I-XL, herausgegeben von Johannes Lepsius, Albrecht Mendelssohn Bartholdy und Friedrich Thimme, Berlin, Deutsche Verlagsgesellschaft für Politik und Geschichte, 1922-1927.

Documente din istoria mișcării muncitorești din România. 1893-1900, Ion Popescu-Puțuri, Augustin Deac, Marin Florescu (ed.), București, Editura Politică, 1969.

Documente din istoria mișcării muncitorești din România. 1910-1915, Ion Popescu-Puțuri, Augustin Deac, Marin Florescu (ed.), București, Editura Politică din România, 1970.

Documente din istoria mișcării muncitorești din România. 1916-1921, Ion Popescu-Puțuri, Augustin Deac, Marin Florescu (ed.), București, Editura Politică, 1966.

Documente privind istoria românilor, Colecția Eudoxiu Hurmuzaki, seria a 3-a, vol. I, *Legăția română la Petrograd (1914-1918). Documente*, Gheorghe E. Cojocaru, Eugen-Tudor Scilifos (ed.), București-Brăila, Editura Academiei Române, Muzeul Brăilei „Carol I”. Editura Istros, 2018.

Documenti diplomatici italiani, Ministero degli Affari Esteri. Commissione per la pubblicazione dei Documenti Diplomatici, Quarta Serie (1908-1914), volume XII (28 giugno - 2 agosto 1914), Roma, Istituto Poligrafico dello stato, Libreria dello stato, 1954.

Documenti diplomatici italiani. Ministero degli Affari Esteri. Commissione per la pubblicazione dei Documenti Diplomatici, Quinta Serie (1914-1918), volume I-XI, Roma, Istituto Poligrafico dello stato, Libreria dello stato, 1954-1983.

Documents Diplomatiques Secrets Russes (1914-1917), traduit du russe par J. Polonsky, Paris, Payot.

Documente secrete din arhiva ministerului de externe din Petrograd, Iași, Tipografia Progresul, 1918.

Dokumentî o nemețkih zverstvah v 1914-1918, Moskva, Gospolitizdat, 1942.

Frontul Românesc 1916-1917. Culegere de documente, ediție de Dinu Poștarencu, București, Editura Militară, 2020.

Germany and the Revolution in Russia. 1915-1918. Documents from the Archives of the German Foreign Ministry, edited by Z. A. B. Zeman, London, New York, Toronto, Oxford University Press, 1958.

Ideologie și structuri comuniste în România, Florian Tănăsescu, Dumitru Costea, Ion Iacoș, Gheorghe Neacșu, Marin C. Stănescu, Nicolae Tănăsescu (ed.), București, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 1995.

Instaurarea regimului Ceaușescu. Continuitate și ruptură în relațiile româno-sovietice, Mioara Anton, Ioan Chiper (ed.), București, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2003.

Intrarea României în Primul Război Mondial: Negocierile Diplomatice în Documentele din Arhivele Ruse, 1914-1916, Vadim Guzun (ed.), Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2016.

Krasnii Arhiv, nr. 26-31/1928; nr. 32/1929.

L'entrée de la Roumanie dans la Grande Guerre. Documents diplomatiques français (1er janvier-9 septembre 1916), Réunis, présentés et commentés par Gabriel Leanca, Paris, L'Harmattan, 2016.

Mejdunarodnie otnoșeniia v epohu imperializma, Seria III: 1914-1917, vol. I-X, Moskva, Gosudarstvennoe Soțialno Economicescoe Izdalstvo, 1933-1938.

Misiunea contelui Czernin în România, Sorin Cristescu (ed.) București, Editura Militară, 2016.

Misiunea Generalului Coandă la STAVKA (1916-1917), Vasile Popa (ed.), București, Editura Militară, 2010.

Österreich-Ungarns Aussenpolitik. Von der bosnischen Krise 1908 bis zum Kriegsausbruch 1914. Diplomatische Aktenstücke des österreichisch-ungarischen Ministerium des Äussern, vol. I-IX, ausgewählt von Ludwig Bittner, Alfred Francis Pribram, Heinrich Srbik und Hans Uebersberger, bearbeit von Ludwig Bittner und Hans Uebersberger, Wien und Leipzig, Österreichischer Bundesverlag für Unterricht, Wissenschaft und Kunst, 1930.

Regele Carol I în rapoartele diplomatice austro-ungare, vol. 4: 22 iunie/5 iulie 1913-27 septembrie/10 octombrie 1914, studiul introductiv, adaptarea și note de Sorin Cristescu, București, Editura Paideia, 2017.

Regimentul 32 Mircea. Jurnal de operațiuni (15 august 1916-31 decembrie 1917), Eugen Stănescu, Iulia Stănescu, Mircea Cosma, Gavriil Preda, Lia Maria Dulgheru (ed.), Ploiești, Editura Printeuro, 2002.

Războiul României. Trădarea Rusiei țariste. Documente oficiale, București, Editura Cartea Românească, f.a.

Românii la începutul „Marelui Război”. De la atentatul de la Sarajevo la moartea Regelui Carol I. Documente, impresii, mărturii, General-maior (r.), dr. Mihail E. Ionescu (coord.), București, Editura Militară, 2014.

Românii în Marele Război. Anul 1915. Documente, impresii, mărturii, General-maior (r) dr. Mihail E. Ionescu (coord.), București, Editura Militară, 2015.

Românii în Marele Război. Anul 1917. Documente, impresii, mărturii, General-maior (r.) Mihail E. Ionescu (coord.), București, Editura Militară, 2018.

Șliapnikova, A. G. (ed.), *Kto doljnik? K voprosu o franko-sovetskih otnoșeniiah*, Moskva, Avioizdatestvo, 1926.

Țarskaia Rossia v Mirovoi Voine, Leningrad, Gosudarstvennoe Izdatelstvo, 1925.

Ultimele 67 de zile din domnia Regelui Carol I al României. Telegrama, Studiu introductiv, traducere și note de Sorin Cristescu, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2016.

I. 2. 2. Memoirs

Aliatul inamic. Descoperirea armatei ruse și pericolul bolșevizării României în memoriile generalilor Monkevitz și Vinogradski, ediție de Șerban-Liviu Pavelescu, București, Editura Humanitas, 2019.

Argetoianu, Constantin, *Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri*, Volumul al II-lea, Partea a IV-a (1913-1916), ediție și indice adnotat de Stelian Neagoe, București, Editura Humanitas, 1991.

Argetoianu, Constantin, *Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri*, volumul al III-lea, partea a V-a (1916-1917), ediție și indice adnotat de Stelian Neagoe, București, Editura Humanitas, 1992.

Argetoianu, Constantin, *Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri*, Volumul al IV-lea, Partea a V-a (1917-1918), ediție și indice adnotat de Stelian Neagoe, București, Editura Humanitas, 1993.

Averescu, Alexandru, *Notițe zilnice din războiu. 1916-1918*, București, Editura Cultura Națională, 1937.

Basset, Louis, *Războiul unui slujitor devotat. Jurnalul inedit al secretarului particular al Regelui Ferdinand I (23 august 1916-3 mai 1921)*, traducere din franceză, studiu introductiv și note de Alina Pavelescu, București, Editura Humanitas, 2019.

Berthelot, Henri, *Memorii și corespondență. 1916-1919*, București, Editura Militară, 2012.

Brătianu, Gheorghe I., *File rupte din istoria războiului*, București, Editura Cultura Națională, 1935.

Brusilov, Aleksei A., *Moi vospominaniia*, Moskva-Leningrad, Gosudarstvennoe izdatelstvo ot del voennoi literaturî, 1929.

Buricescu, Ion F., *Pe margini de prăpastie. Însemnări din Războiul pentru Întregire*, f. 1., Asociația Generală a Ialomițenilor, f.a.

Cantacuzino, Sabina, *Din viața familiei Ion C. Brătianu. 1914-1919*, ediția a III-a revăzută, note, indice și ediție îngrijită de dr. Elisabeta Simion, București, Editura Humanitas, 2014.

Contele de Saint-Aulaire, *Confesiunile unui bătrân diplomat*, introducere și note de Mihai D. Sturdza, București, Editura Humanitas, 2003.

Czernin, Otto, *In the World War*, London, New York, Toronto and Melbourne, Casell and Company LTD, f.a.

Dabija, Gheorghe A., *Amintiri din cariera militară 1893-1920. Oameni, tipuri, obiceiuri, moravuri și sisteme de altădată*, ediție îngrijită, studiu introductiv, note și indice de Petre Otu și Vasile Popa, București, Editura Militară, 2020.

Diamandi, Constantin, *Marele război văzut dinspre versantul oriental, III. Misiunea mea în Rusia (1914-1918)*, în *Constantin Diamandi, ministru al României la Petrograd, vol. I*,

Memorii, corespondență, diplomatică 1914-1915, dr. Elena Mușat, Laura Dumitru (ed.), București, Arhivele Naționale ale României, 2020.

Denikin, A. I., *The Russian Turmoil. Memoirs: Military, Social and Political*, London, Hutchinson&Co. Paternoster Row, 1922.

Dinu, Cluceru, *Povestiri de pe front. Fapte mici săvârșite de cei mici*, București, Institutul de Arte Grafice „Eminescu”, 1935.

Dona, Raul, *Jurnalul unui medic militar, 1917-1918*, ediție îngrijită de Iulia Vladimirov și Viorica Milicescu, București, Editura Humanitas, 2018.

Duca, I. G., *Memorii, vol. I, Neutralitatea (1914-1916)*, ediție și schiță biografică de Stelian Neagoe, București, Editura Machiavelli, Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale, 2015.

Duca, I. G., *Memorii, volumul al II-lea, Războiul. 1916-1919*, ediție și schiță biografică de Stelian Neagoe, București, Editura Machiavelli, Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale, 2015.

Dumitrescu, I. M., *Jertfă și biruință*, Focșani, Editura Librăriei Alex N. Leon&Co., f.a.

Fontaine, Marcel, *Jurnal de Război. Misiune în România, noiembrie 1916-aprilie 1918*, București, Editura Humanitas, 2016.

Gheorghiu, Aurel I., *La hotarele Moldovei. Note și însemnări din Războiul pentru Întregirea Neamului Românesc*, București, Tipografia „Dimitrie M. Ionescu”, 1925.

Hötzendorf, Conrad von, *Aus meiner Dienstzeit (1906-1918)*, vol. IV, Wien, Leipzig, München, Rikola Verlag, 1923.

Ioanițiu, Alexandru, *Războiul României, 1916-1918*, vol. 2, București, Tipografia Geniului, f. a.

Iorga, Nicolae, *Acțiunea militară a României. În Bulgaria cu ostașii noștri*, Vălenii de Munte, Tipografia Societății Neamul Românesc, 1913.

Iorga, Nicolae, *Memorii. Însemnări zilnice (mai 1917 – martie 1920). Războiul național. Lupta pentru o nouă viață politică*, vol. I, București, Editura Națională S. Ciornei, f.a.

Kerensky, A. F., *The Kerensky Memoirs: Russia and history's turning point*, London, Cassell, 1965.

Kirileanu, G. T., *Martor la istoria României (1872-1960). Jurnal și epistolar*, volumul I: 1872-1914, București, Editura Rao, 2013.

Madgearu, Alexandru D., *Note din Războiul de Reîntregire a Neamului*, ediție îngrijită, introducere și note de Alexandru Madgearu, București, Editura Militară, 2019.

Marghiloman, Alexandru, *Note Politice*, vol. I: 1897-1915, București, Editura Institutului de Arte Grafice „Eminescu”, 1927.

Marghiloman, Alexandru, *Note politice*, vol. IV, 1918-1919, București, Editura Institutului de Arte Grafice „Eminescu”, 1927.

Maria, Regina României, *Jurnal de război 1916-1917*, ediție îngrijită și prefață de Lucian Boia, București, Editura Humanitas, 2014.

Maria, Regina României, *Jurnal de război 1917-1918*, ediție îngrijită și prefață de Lucian Boia, București, Editura Humanitas, 2015.

Maria, Regina României, *Povestea vieții mele*, vol. II, București, Editura Rao, 2009.

Mârzescu, Gheorghe Gh., *Fapte și impresii zilnice (1917-1918)*, ediție îngrijită și note de Ioan Lăcustă, București, Editura Curtea Veche, 2004.

Micșunești, Nicolae Polizu, *Nicolae Filipescu. Însemnări (1914-1916)*, Studiu introductiv, note, index și bibliografie de Doru Dumitrescu, București, Corint Books, 2017.

Mossolov, A. A., *At the court of the last tsar: being the memoirs of A.A. Mossolov, head of the court chancellery, 1900-1916*, London, Methuen & Co., 1935.

Mossolov, A. A., *Misiunea mea în România. Curtea imperială a Rusiei și curtea regală a României în timpul Războiului. Memorii*, prefață și adnotări de Marin C. Stănescu, București, Editura Silex, 1997.

Netzhammer, Raymund, *Episcop în România. Într-o epocă a conflictelor naționale și religioase, vol. I*, București, Editura Academiei Române, 2005.

Paleologue, Maurice, *An ambassador's memoir*, vol II, New York, George H. Doran company, 1925.

Petrescu, Costin, *La Iași, în timpul războiului. 1916-1917. Însemnările unui pictor refugiat*, ediție îngrijită, studiu introductiv, cronologie și note de Virginia Barbu, București, Editura Humanitas, 2018.

Rakovsky, Khristian G., *Autobiography*, în *Makers of the Russian Revolution. Biographies*, Georges Haupt, Jean-Jacques Marie, London and New York, Routledge, 2017, pp. 385-403.

Rosetti, Radu R., *Mărturisiri*, volumele I-III, îngrijire ediție, studiu introductiv și note de Maria Georgescu, București, Editura Litera, 2020.

Sazonov, Serghei, *Fateful Years*, London, Butler&Tanner Ltd., 1928.

Scărișoreanu, R., *Fragmente din războiul. 1916-1918*, f. 1., Tiparul Cavaleriei, 1934.

Trotki, Lev, *Viața mea. Autobiografie*, București, Meteor Publishing, 2015.

Viața pe front în scrieri personale, Anemari Monica Negru (ed.), Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2019.

Vopicka, Charles J., *Secretele Balcanilor. Șapte ani din viața unui diplomat în centrul furtunos al Europei*, Iași, Editura Institutul European, 2012.

Vranghel, Piotr, *Memorii (1878-1928)*, Brăila, Editura Istros a Muzeului Brăilei „Carol I”, 2017.

I. 2. 3. Periodicals

L'action française, 1916.

Adevărul, 1914.

Contemporanul, 1881.

Dimineața, 1915, 1916.

Evenimentul, 1917.

La Liberté, 1916

Mișcarea, 1914, 1915, 1916, 1917.

Opinia, 1914, 1916, 1917.

The Ottawa Free Press, 1916.

Pall Mall Gazette, 1916.

Le Rappel, 1916.

Le Temps, 1916.

Universul, 1914, 1915, 1916.

Viața românească, 1916.

Viitorul, 1914.

The Westminster Gazette, 1916.

I. 2. 4. Contemporary testimonies of events; propaganda publications

Carp, P. P., *Discursuri parlamentare*, ediție îngrijită de Marcel Duță, studiu introductiv de Ion Bulei, București, Editura „Grai și suflet-Cultura națională”, 2000.

Cuvântări de Ferdinand I, Regele României. 1889-1922, București, Fundația culturală – Principele Ferdinand, 1922.

Diamandy, G., *România și conflictul european*, București, Tipografia Profesionala "Dim. C. Ionescu", 1914.

Dobrogeanu Gherea, Constantin, *Război sau Neutralitate*, București, Atelierele grafice Socec&Comp, Societatea anonimă, 1914.

Filitti, Ioan D., *Politica externă a României și atitudinea ei în conflictul european*, București, Institutul de Arte Grafice și Editura "Minerva", 1915.

Filitti, Ioan D., *Adevărul istoric și judecata serioasă în aprecierea politicii externe a României*, București, Atelierele Societății Anonime Poporul, 1916.

Institutul de Marxism-Leninism de pe lângă C.C. al P.C.U.S., Lenin, *Opere Complete*, vol. 26, *iulie 1914-august 1915*, București, Editura Politică, 1967.

Ionescu, Take, *Pentru România Mare. Discursuri din războiul. 1915-1917*, București, Librăria Socec&co., 1919.

Iorga, Nicolae, *Histoire des relations entre la France et les roumains*, Paris, Payot 1918.

Iorga, Nicolae, *Sfaturi și învățături pentru ostașii României*, București, Editura Ministerului de Război, 1916.

Les socialistes et la guerre. Les socialistes français et la guerre. Lettre de Charles Dumas. Réponse de Christian Racovski, în „Cahiers du mouvement ouvrier”, 2013, Deuxième trimestre (avril-mai-juin), pp. 37-52.

Rosetti, Radu, *Atitudinea României în războiul actual*, București, Tipografia și stabilimentul de Arte Grafice „George Ionescu”, 1915.

Rosetti, Radu, *Adevărații provocatori*, București, Tipografia și stabilimentul de Arte Grafice "George Ionescu", 1915.

Ursu, Ion, *Politica noastră*, București, Editura Librăriei A. A. Stănculescu, 1914.

Ursu, Ion, *Politica României*, Iași, Tipografia Națională I. S. Ionescu & M. M. Bogdan, 1916.

Ursu, Ion, *Pourquoi la Roumanie a fait la guerre*, Paris, Payot, 1918.

Xenopol, A. D., *România și Austro-Ungaria*, Iași, Tipografia H. Goldner, 1914.

Zamfirescu, Duiliu, *Bosforul și Dardanelele față de interesele românești, extras din Analele Academiei Române*, seria II, tom. XXXVIII, București, Librăria Socec&co., C. Sfetea, Pavel Suru, Leipzig, Otto Harrassowitz, Viena, Gerold&comp., 1915.

II. Secondary sources

Abrudeanu-Rusu, Ion, *România și războiul mondial. Contribuție la studiu istoriei războiului nostru*, București, Socec&Comp., 1921.

Airapetian, M. E., Kabanov, P. F., *Pervaia mirovaia imperialisticeskaia voina 1914-1918*, Moskva, Prosveșenie, 1964.

Alexandrescu, Vasile, *Considerații cu privire la poziția mișcării socialiste din România față de primul război mondial*, în *File din istoria militară a poporului român*, Vol. II. București, Editura Militară, 1974, pp. 43—66.

Ardeleanu, I., *I. C. Frîmu – Luptător devotat pentru cauza clasei muncitoare*, în „Lupta de clasă”, 1971, nr. 10, pp. 94-102.

Astrahan, H. M., *Bolșeviki i ih politiceskie protivniki v 1917 godu: iz istorii politiceskih partii v Rossii mejdu dvumii revoliuțiiami*, Leningrad, Lenizdat, 1973.

Badea, M.; Vasile N., *Ideea desăvîrșirii statului național unitar în teoria și practica mișcării socialiste din România*, în „Revista de Filozofie”, XV, 1968, nr. 12, pp. 1363 – 1379.

Bahturina, A. Iu., *Okrainî Rossiiskoi Imperii: Gosudarstvennoe upravlenie i nationalnaia politika v godî pervoi mirovoi voinî (1914–1917)*, Moskva, Rosspen, 2004.

Balan, Iana, *Rusia și neutralitatea României. Convenția din 1914*, în *România și statele vecine la începutul Primului Război Mondial*, Flavius Solomon, Andrei Cușco, Mihai Ștefan Ceașu (ed.), Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2016, pp. 135-156.

Barett, Michael B., *Preludiu la Blitzkrieg. Campania austro-germană în România. 1916*, București, Editura Militară, 2016.

Barsukov, E. Z., *Russkaia artileria v mirovoiu voynu*, vol. I-II, Moskva, Voenizdat, 1938-1940.

Basciani, Alberto, *Dificila unire. Basarabia și România Mare (1918-1940)*, Chișinău, Editura Cartier, 2018.

Bazarevski, A. K., *Lodzinskaia operațiia: sbornik dokumentov*, Moskva, Voenizdat, 1936.

Bălăican, Delia, *Sănătatea românilor supusă „gravității excepționale” a încercărilor războiului (1916-1918)*, în „Revista Bibliotecii Academiei Române”, II, 2017, nr. 2, pp. 115-143.

Belolipetski, V. E., *Varșavsko-Ivangorodskaia operațiia*, Moskva, Voenizdat, 1938.

Belolipetski, V. E., *Vostocino-Pruskaia operațiia*, Moskva, Voenizdat, 1939.

Belolipetski, V. E., *Gorličkaia operațiia*, Moskva, Voenizdat, 1940.

Bobroff, Ronald Park, *Roads to Glory. Late Imperial Russia and the Turkish Straits*, London, New York, I.B. Tauris & Co Ltd, 2006.

Bogdan, Ioan, *Însemnătatea studiilor slave pentru români*, București, Editura Librăriei Socecu, 1894.

Boia, Lucian, *Germanofilia, Elita intelectuală românească în anii Primului Război Mondial*, București, Editura Humanitas, 2014.

Boia, Lucian, *Mitologia științifică a comunismului*, București, Editura Humanitas, 2011.

Bolovan, Ioan, Gräf, Rudolf, Heppner, Harald, Tămaș, Oana Mihaela, *World War One. The other face of the war*, Cluj-Napoca, Romanian Academy. Center for Transylvanian Studies, Cluj University Press, 2016.

Boltin, E. A., Veber, Iu. G., *Ocerki mirovoi voini 1914 - 1918 gg.*, Moskva, Gosudarstvennoe voennoe izdatelstvo narkomata oboronî Soioza SSR, 1940.

Bucur, Maria, *Eroi și victime. România și memoria celor două războaie mondiale*, Iași, Editura Polirom, 2009.

Burdjalov, Eduard N., *Vtoraia russkaia revoliuția: vosstannie v Petrograde*, Moskva, Nauka, 1967.

Cain, Daniel, *Cadrilaterul în relațiile româno-bulgare (1913-1916)*, în „Astra Sabesiensis”, III, 2017, pp. 11-22.

Cain, Daniel, *En attendant la guerre: les relations roumano-bulgares entre juillet 1914 et août 1916*, în „Revue des Études Sud-Est Européennes”, LIV, 2016, nr. 1-4, pp. 259-273.

Cain, Daniel, *L'illusion de la suprématie dans la Péninsule Balkanique: Le Royaume de Roumanie entre le Traité de Bucarest et Sarajevo*, în „Revue des Études Sud-Est Européennes”, LII, 2014, nr. 1-4, pp. 171-192.

Campus, Eliza, *Din politica externă a României. 1913-1947*, București, Editura Politică, 1980.

Carley, Michael Jabara, *The origins of the French intervention in the Russian Civil War, January-May 1918*, în „The Journal of Modern History”, XLVIII, 1976, nr. 3, pp. 413-439.

Certenko, Z. S., *Kto "vinovniki" pervoi mirovoi imperialisticeskoi voyni 1914-1918*, Leningrad, Biblioteczinaia Lensoveta, 1934.

Ciupală, Alin, *Bătălia lor. Femeile din România în Primul Război Mondial*, Iași, Editura Polirom, 2017.

Clark, Christopher, *Somnambulii. Cum a intrat Europa în Război în 1914*, București, Editura Rao, 2016.

Cliveti, Gh., *Prelogomene la studiul relațiilor internaționale. Epoca modernă*, București, Editura Academiei Române, 2009.

Colesnic, Iurie, *Basarabia necunoscută*, vol. III, Chișinău, Editura Cartier, 2019.

Comisia Română de Istorie Militară, Centrul de studii și cercetări de istorie și teorie militară, *România în anii Primului Război Mondial*, vol. 2, București, Editura Militară, 1987.

Comisia Română de Istorie Militară. Centrul de studii și cercetări de istorie și teorie militară, *Istoria Militară a Poporului Român*, vol. V, *Evoluția organismului militar românesc de cucerirea independenței de stat până la înfăptuirea Marii Uniri din 1918. România în anii Primului Război Mondial*, București, Editura Militară, 1988.

Constantiniu, Florin, *Vae victis: o reevaluare a poziției lui P. P. Carp și C. Stere*, în „Revista istorică”, IV, 1993, nr. 9-10, p. 2.

Conte, Francis, *Christian Rakovski (1873-1941). A political biography*, New York, Columbia University Press, 1989.

Copoiu, N., *Afirmarea aripilor de stînga din Partidul Social-Democrat din România în anii 1914-1916*, în „Analele Institutului de istorie de pe lângă C.C. al P.M.R.”, X, 1964, nr. 1, pp. 38 – 58.

Copoiu, N., *Cu privire la aprecierea poziției socialiștilor români față de participarea României la Primul Război Mondial*, în „Anale de istorie. Institutul de studii istorice și socialpolitice de pe lângă C.C. al P.C.R.”, XIX, 1973, nr. 3, pp. 158—161.

Copoiu, N., *Lupta clasei muncitoare împotriva intrării României în primul război Mondial (1914 — 1916)*, în „Studii Revistă de istorie”, 1960, XIII, nr. 6, pp. 7 - 27.

Col. drd. Corciu, Liviu, *Codicele (Codul) de Justiție Militară și modificările sale în perioada premergătoare Războiului de Întregire*, în „Buletinul Universității Naționale de Apărare Carol I”, IX, 2021, pp. 22-32.

Cristescu, Sorin, *Un proiect al regelui Carol I devine public după 83 de ani. Destinul se opune abdicării*, în „Magazin istoric”, XXXI, 1997, nr. 10, pp. 18-19.

Cușnir-Mihailovici, Clara; Dragne Fl.; Unc. Gh., *Mișcarea muncitorească din România. 1916/1921*, București, Editura Politică, 1971.

Dabija, Gheorghe A., *Armata română în războiul mondial 1916-1918*, vol I-IV, București, Editura I. G. Hertz, 1936-1937.

Danilov, Youri, *La Russie dans la guerre mondiale (1914-1917)*, Paris, Payot, 1927.

Dascăl, Octavian, *Demersurile Arhivelor Naționale ale României pentru cercetarea și recuperarea unor fonduri de documente românești din arhivele Federației Ruse*, în „Revista Arhivelor”, LXXXVI, 2009, nr. 1, pp. 28-50.

De-Lazari, Aleksandr N., *Mirovaia imperialisticeskaia voina 1914-1918. Atlas shem*, Moskva, Gosudarstvennoe voennoe izdatelstvo, 1934.

Dinu, Rudolf, *Diplomacy in the Old Kingdom (1878-1914)*, în *Romanian Diplomacy. An illustrated history*, Dinu C. Giurescu, Rudolf Dinu, Laurențiu Constantiniu (ed.), Bucharest, Monitorul Oficial, 2010, pp. 63-188.

Dinu, Rudolf, *Diplomația Vechiului Regat: 1878-1914. Studii*, București, Monitorul Oficial, 2014.

Dinu, Rudolf, *Romania's way from neutrality to war*, în *La Grande Guerre: histoire et mémoire collective en France et en Roumanie*, Prochasson, Christophe; Turcanu, Florin (ed.), București, Tanit Design, 2010, pp. 9-17.

Dollar, Charles M., Jensen, Richard J., *Historian's guide to statistics. Quantitative analysis and historical research*, Huntington, Robert E. Krieger Publishing Company, 1971.

Drăghia, Dan, *Proletariatul la putere. Impactul Revoluției din Octombrie asupra socialismului românesc*, în „Romanian Political Science Review”, XII, 2012, nr. 3, pp. 413-434.

Dumova, Natalia G., *Kadetskaia kontrrevoluțiia i ee razgrom 1917-1920 gg.*, Moskva, Nauka, 1982.

Engelstein, Laura, *Russia in Flames, War, Revolution, Civil War 1914-1921*, New York, Oxford University Press, 2018.

Fendel, I. S., *Imperialisticeskaia voina 1914-1918 gg.*, Leningrad, Gosudarstvennoe soțialnoekonomiceskoe leningradskoe otdelenie, 1934.

Figes, Orlando, *Revoluția Rusă 1891-1924. Tragedia unui popor*, Iași, Editura Polirom, 2016.

Figes, Orlando, *Peasant Russia, Civil War: the Volga countryside in Revolution (1917-1921)*, Oxford, The Clarendon Press, 1989.

Fotino, N., *Lupta clasei muncitoare din România în anii neutralității armate (1914 — 1916)*, în *Omagiu lui P. Constantinescu-Iași cu prilejul împlinirii a 70 de ani*, Constantin I. Daicoviciu, Andrei Oțetea, Emil Condurachi (ed.), București, Editura Academiei R.P.R., 1965, pp. 547-554.

Frenkin, M. S., *Revoluționnoe dvijenie na rumînskome fronte 1917 g. — mart. 1918*, Moskva, Nauka, 1965.

Gheorghiu, I., *Relațiile româno-ruse în perioada neutralității României (1914-august 1916)*, în „Analele Academiei Republicii Populare Române”, IV, 1953, nr. 6, pp. 11-75.

Gheorghiu, I., *Unele aspecte ale ajutorului militar acordat de Rusia României în timpul campaniei anului 1916*, București, Societatea de științe istorice și filozofice, 1956.

Gheorghiu, Simion, *Politică și istorie în tratarea relațiilor româno-ruse/sovietice. Studiu de caz: Istoriografia română*, în „Studii și Materiale de Istorie Contemporană”, vol. 7, 2008, pp. 63-74.

Gilcevski, K., *Boevie deistviia vtoroochednîh ceastei b mirovoiu voynu*, Leningrad, Gosizdat, 1928.

Gilyazov, Iskander, *The First World War in Contemporary Russian historiography - New Areas of Research* în „Perceptions. Journal of International Affairs”, vol. 20, 2015, nr. 2-3, pp. 77-86.

Gițiu, M. M., *Deiatelnost Soldatskih Sovetov Komitetov na Rumînskom i v Moldavii v 1917 g.*, Chișinău, Știința, 1983.

Giurcă, Ion, *Armata română de la București la Mărășești 1916-1917*, București, Editura Militară, 2017.

Col. (r.) prof. univ. dr. Giurcă, Ion; col. drd. Corciu, Liviu, *Reprimarea unui fenomen periculos. Despre automutilare în Primul Război Mondial*, în „Buletinul Universității Naționale de Apărare Carol I”, IX, 2021, nr. 1, pp. 7-16.

Golovin, N.N., *The Russian Army in the World War*, New Haven, Yale University Press, 1931.

Gronsky, P.P., Astrov, N.J., *The War and the Russian Government*, New Haven, Yale University Press, 1929.

Gumenâi, Ion, *Romania as reflected in the Acts of the Ministry of Foreign Affairs of the Russian Empire from the Outbreak of World War I until the Conclusion of the Sazonov-Diamandy Agreement*, în „Transylvanian Review”, vol. XXVI, 2017, nr. 4, pp. 18-29.

Haupt, Georges, *Rôle de la critique dans la naissance du socialisme: la Roumanie*, în „Le Mouvement Social”, 1967, nr. 59 (apr. – iun.), pp. 29-48.

Hitchins, Keith, *The Russian Revolution and the Rumanian Socialist Movement. 1917-1918*, în „Slavic Review”, XXVII, 1968, nr. 2, pp. 268-289.

Hudokormova, A. G., Pogrebinskoi V. A., *Pervaia mirovaia voina vliianie na ekonomiku Rossii i mira*, Moskva, Ekonomiceskii fakultet MGU imeni M.V. Lomonosova, 2016.

Iancu, Carol, *Evreii din România (1866-1919). De la excludere la emancipare*, București, Editura Hasefer, 2009.

Ikonnikova, T. Ia., *Dalnevostocinî tîl Rossii v godu pervoi mirovoi voinî*, Habarovsk, Habarovskii Gosudarstvennîi Pedagogiceskii Universitet, 1999.

Ionescu, Mihail E., *România și Revoluția din Rusia (1916-1919). Note pentru o sinteză istoriografică*, vol. I: vara 1916 – primăvara 1917, București, Editura Militară, 2018.

Iordache, Anastasie, *Încheierea acordului româno-rus din 18 septembrie/1 octombrie 1914*, în “Revista de Istorie”, XXIX, 1976, nr. 1, pp. 49-62.

Istoriia Vcesoioznoi Kommunisticeskoi Partii (Bolșevikov). Kratkii kurs, Moskva, Gosudarstvennoe izdatelstvo politiceskoi literaturî, 1938.

Istrati, E. N., *Demokraticeskoe dvijenie za mir na rumînskom fronte v 1917 godî*, Chișinău, Știința, 1973.

Jdanov, N. (ed.), *Russkie voennoplennye v mirovoi voine*, Moskva, Voennaia tipografiia vseroglavštaba, 1921.

Jelavich, Barbara, *Romania in the First World War: The pre-war crisis. 1912-1914*, în „The International History Review”, vol. 14, 1992, nr. 3, pp. 441-451.

Joll, James, *1914: The Unspoken Assumptions*, London, London School of Economics and Political Science, Weidenfeld & Nicolson, 1968.

Joll, James, *The Origins of the First World War*, London, New York, Longman, 1992.

Kashirin, Vasily, *The objectives and methods of romanian diplomacy at the start of the First World War in the assessments of the Russian civil and military experts*, în *Romanian and*

European Diplomacy, Gh. Cliveti, Adrian-Bogdan Ceobanu, Adrian Vițalariu, Ionuț Nistor (coord.), Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2012, pp. 299-313.

Kașirin, Vasili B. (coord.), *Vostocinaia politika Rumîinii v proșlom i nastoiașem (koneț XIX — nacealo XXI)*, Moscova, Risi, 2011.

Kașirin, Vasili B., *Dozornîe na Balkanah: russkaia voennaia razvedka v stranah balkanskovo poluostrova nakanune i v godî pervoi mirovoi voinî*, Moskva, Vikmo, 2014.

Kennan, George Frost, *Soviet-American Relations. 1917-1920*, vol. I, *Russia Leaves the War*, Princeton, New Jersey, Princeton University Press, 1989.

Kerner, Robert J., *Russia and the Straits Question, 1915-17*, în „Slavonic and East European Review”, vol. 8, 1930, nr. 24, pp. 589-600.

Kirby, David, *Zimmerwald and the origins of the Third International*, în *International Comunist and the Communist International (1919-1943)*, Tim Rees, Andrew Thorpe (eds.), Manchester and New York, Mancehester University Press, 1998, pp. 15-30.

Kirițescu, Constantin, *Istoria războiului nostru pentru întregirea României*, vol. I-III, București, Institutul de Arte Grafice „România Nouă”, 1922-1924.

Kirițescu, Constantin, *Istoria războiului pentru întregirea României: 1916-1919*, text ales și stabilit de Costin Kirițescu, Mircea N. Popa și Lucia Popa, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.

Kitanina, T. M., *Rossia v pervoi mirovoi voine v 1914–1917: Ekonomika i ekonomiceskaia politika*, Sankt Petersburg, Gumanitarnaia Akademiia, 2003.

Koenker, Diane P., *Moscow workers and the 1917 revolution*, Princeton, Princeton University Press, 1981.

Koenker, Diane P., Rosenberg, William G., *Skilled workers and the strike movement in Revolutionary Russia*, în “Journal of Social History”, vol. 19, 1986, nr. 4, pp. 605-629.

Kolonitskii, Boris, Cohen, Yisrael Elliot, *Russian Historiography of the 1917 Revolution: New challenges to old paradigms?*, în “History and Memory”, vol. 21, 2009, nr. 2, p. 35.

Kozlov, Denis, *Athens and Appocalypse: Writing History in Soviet Russia*, în *The Oxford History of Historical Writing*, vol. 5, *Historical Writing Since 1945*, Axel Schneider, Daniel Woolf (eds.), New York, Oxford University Press, 2011, pp. 375-389.

Liveanu, Vasile, *Influența Revoluției Ruse din februarie 1917 în România*, în „Studii. Revistă de istorie”, IX, 1956, nr. 1, pp. 15-46.

Liveanu, Vasile, *1918. Din istoria luptelor revoluționare din România*, București, Editura Politică, 1960.

Lohr, Eric, *Russia*, în *A companion to World War One*, John Horne (ed.), Chichester, West Sussex, Wiley-Blackwell, 2010, pp. 479-493.

MacFie, A. L., *The Straits Question in the First World War, 1914-18*, în „Middle Eastern Studies”, vol. 19, 1983, nr. 1, pp. 43-74.

Malinovski, A. M., *Boevoe snabjenie russkoi armii v 1914-1918*, vol I-III, Moskva, Gosudarstvennoe voennoe izdatelstvo, 1920–1923.

Malkov, L. V., *Pervaia mirovaia voina: prolog XX veka*, Sankt-Petersburg, Nauka, 1994.

Mamina Ion; Niculae, Vasile, *Apariția proletariatului pe scena istoriei patriei și începuturile mișcării muncitorești*, în „Anale de Istorie”, XXI, 1975, nr. 6, pp. 103-118.

Manikovski, A. A., *Boevoe snabjenie russkoi armii b mirovuiu voynu*, Moskva, Gosudarstvennoe voennoe izdatelstvo narkomata oboronî Soioza SSR, 1937.

Maticescu, O., *Acțiunile revoluționare din Iași desfășurate în cursul lunii mai 1917*, în „Studii”, XX, 1967, nr. 5, pp. 863-880.

McMeekin, Sean, *The Russian Origins of the First World War*, Harvard University Press, 2011.

Mihalache, Andi, *Ideologie și politică în istoriografia română (1948-1965)*, în “Anuarul Institutului de Istorie «A. D. Xenopol»”, XXXVI, 1999, pp. 45-66.

Ministerul Apărării Naționale, Marele Stat Major, Serviciul Istoric, *România în Război Mondial. 1916-1919*, Volumul I, Capitolele I-VIII, București, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională, 1934.

Mișcarea socialistă și muncitorească internațională în perioada primului război mondial (I), în „Anale de Istorie”, XXXII, 1985, nr. 5, pp. 122-139.

Nation, Craig R., *War on War. Lenin, the Zimmerwald Left and the origins of Communist Internationalism*, Durrham and London, Duke University Press, 1989.

Notovici, F. I., *Diplomaticeskaia borba v godi pervoi mirovoi voini*, vol. 1, *Poteria soiuznikami Balkanskogo poluostrova*, Moskva, Akademii nauk SSSR, 1947.

Nuțu, Constantin, *România în anii neutralității (1914-1916)*, București, Ed. Științifică, 1972.

Oișteanu, Andrei, *Imaginea evreului în cultura română*, Iași, Editura Polirom, 2012.

Oprea, Ion M., *România și Imperiul Rus*, vol. I: 1900-1924, București, Editura Albatros, 1998.

Otu, Petre, *Mareșalul Averescu. Militarul, omul politic, legenda*, București, Editura Militară, Editura Litera, 2022.

Otu, Petre, *Mareșalul Constantin Prezan. Vocația datoriei*, București, Editura Militară, 2008.

Otu, Petre, *România în Primul Război Mondial*, București, Editura Litera, 2019.

Pavel, Teodor, *World War I and Revolutionary options in Central-Eastern Europe: The project of the insurrection of Romania at the end of the year 1917*, în *Democrație în Europa Centrală și de sud-est - aspirație și realitate (secolele XIX-XX)*, Sabine Habersack, Vasile Pușcaș, Viorel Ciubotă (ed.), Satu-Mare, Editura Muzeului Sătmărean, 2001, pp. 86-100.

Pentru aplicarea consecventă a teoriei marxist-leniniste în cercetările istorice, în ”Studii”, XI, 1958, nr. 6, pp. 5-20.

Petrokovskaia, Oksana (ed.), *Pervaia mirovaia voina. Istoriograficeskie mifi i istoriceskaia pamiat*, vol. I-III, Moskva, Risi, 2014; L.V. Lannik, *Russkii Front. 1914-1917*, Sankt Peterburg, Nauka, 2018.

Petrone, Karen, *The Great War in Russian Memory*, Bloomington, Indianapolis, Indiana University Press, 2011.

Pisarev, Iu. A., Malkov, L. V., *Pervaia mirovaia voina: diskussionnîe problemî istorii*, Moskva, Nauka, 1994.

Pokrovski, Mihail N., *Imperialisticeskaia Voina*, Moskva, Izdatelstvo Kommunisticeskoi Akademii, 1928.

Poletika, N. P., *Vozniknovenie mirovoi voynî*, Moskva, Gosudarstvennoe soțialnoekonomiceskoe izdatelstvo, 1935.

Popa, Bogdan, Tudorancea, Radu, *Războiul de fiecare zi. Viața cotidiană în tranșee și în spatele frontului în Primul Război Mondial (1914-1918)*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2018.

Popescu, Constantin Titel, *Socialismul în România. 1835-1940*, București, Societatea Națională de Editură și Arte Grafice „Dacia Traiană”, 1946.

Popescu, Eufrosina, *Crearea Partidului Muncii și activitatea sa în Parlamentul din Iași*, în „Studii. Revista de Istorie”, XXV, 1972, nr. 5, pp. 1017-1034.

Potts, James M., *The loss of Bulgaria*, în *Russian Diplomacy and Eastern Europe (1914-1917)*, în *Russian Diplomacy and Eastern Europe (1914-1917)*, New York, King's Crown Press, 1963, pp. 194-234.

Preda, Dumitru, *România și Antanta. Avatarurile unei mici puteri într-un război de coaliție (1916-1917)*, Iași, Institutul European, 1998.

Programul partidului comunist român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, București, Editura Politică, 1975.

Pryamitsyn, V., *Russian Army and Navy in Romanian Campaign*, în *Bătăliile de la Mărăști, Mărășești și Oituz în dinamica Primului Război Mondial*, Mihail E. Ionescu (coord.), București, Editura Militară, 2018, pp. 215-224.

Rabinowitch, Alexander, *The Bolsheviks Come To Power: The Revolution of 1917 in Petrograd*, New York, W. W. Norton Company&Inc, 1976.

Rață, V., Deac, A., *Tradițiile revoluționare de luptă ale mișcării muncitorești din România până la 1917*, în „Anale de Istorie”, VII, 1961, nr. 1-2, p. 50-75.

Rădulescu-Zoner, Șerban, *România în fața crizei internaționale in iulie 1914*, în „Studii.

Revista de Istorie”, XXVI, 1973, nr. 1, pp. 81-100.

Rieber, Alfred J., *Russian Diplomacy and Rumania, în Russian Diplomacy and Eastern Europe (1914-1917)*, New York, King’s Crown Press, 1963, pp. 235-276.

Roller, Mihail, *Istoria R.P.R. Manual pentru învățământul mediu*, București, Editura de Stat Didactică și Pedagogică, 1952.

Rostunov, I. I. (ed.), *Istoriia pervoi mirovoi voinî, 1914–1918*, vol. I-II, Moskva, Nauka, 1975.

Schroeder, Paul, *Romania and the Great Powers before 1914*, în „Revue Roumaine d’Histoire”, XIV, 1975, pp. 39-53.

Smith, S. A., *Red Petrograd: Revolution in the factories (1917-1918)*, Cambridge, Cambridge University Press, 1983.

Solomon, Flavius, *Țară inamică, neutră sau aliată? România în viziunea rusă în anii premergători și la începutul Marelui Război*, în *România și statele vecine la începutul Primului Război Mondial*, Flavius Solomon, Andrei Cușco, Mihai Ștefan Ceaușu (ed.), Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2016, pp. 237-264.

Startsev, Vitali I., *Revoluțiia i vlast: Petrogradskii Sovet i vremennoe pravitelstvo v marteaprele 1917 g.*, Moskva, Nauka, 1978.

Startsev, Vitali I., *Ocerki po istorii petrogradskoi krasnoi gvardii i raboeci miliții, marte 1917 - aprele 1918 gg.*, Moskva, Nauka, 1965.

Stieve, Friederich, *Isvolsky and the World War*, New York, Alfred A Knopf, 1926.

Stites, Richard, *Revolutionary dreams: utopian vision and experimental life in the Russian Revolution*, New York, Oxford, Oxford University Press, 1979.

Stone, Norman, *The Eastern Front 1914-1917*, London, Penguin Books, 1998.

Svecin, A. A., *Iskusstvo vojdeniia polka po opîtu voinu 1914-18*, Moskva-Leningrad, Gosudarstvennoe izdatelstvo otdel voennoi literaturî, 1930.

Sumpf, Alexandre, *L'historiographie russe (et soviétique) de la grande guerre*, în „Centre d'histoire de Sciences Po”, vol. 22, 2014, nr.1, pp. 152-174.

Tokarev, Iuri S., *Petrogradskii sovet rabocih i soldatskih deputatov v marte-aprele 1917*, Leningrad, Nauka, 1976.

Tomi, Raluca, *Între istorie și ideologie. Primul Război Mondial în dezbaterile secției de istorie modernă și contemporană a Institutului de Istorie și Filozofie a RPR (1951-1953)*, în *Primul Război Mondial. Perspectivă istorică și istoriografică*, Ioan Bolovan, Gheorghe Cojocaru, Oana Mihaela Tămaș (ed.), Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2015, pp. 151-160.

Topor, Claudiu-Lucian, *Germania și neutralitatea României (1914-1916)*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2017.

Torraco, Richard J., *Writing Integrative Literature Reviews: Using the past and present to explore the future*, în „Human Resource Development Review”, vol. 15, 2016, nr. 4, pp. 404428.

Torrey, Glenn E., *Armata Revoluționară Rusă și România, 1917*, București, Editura Militară, 2005.

Torrey, Glenn E., *Romania and the belligerents (1914-1916)*, în *Romania and World War I. A collection of studies*, Glenn E. Torrey (ed.), Iași, Oxford, Portland, The center for Romanian Studies, 1998, pp. 9-28.

Torrey, Glenn E., *Romania decision to intervene: Brătianu and the Entente, June-July 1916*, în *Romania and World War I. A collection of studies*, Glenn E. Torrey (ed.), Iași, Oxford, Portland, The center for Romanian Studies, 1998, pp. 95-120.

Torrey, Glenn E., *Romania leaves the war: The decision to sign an armistice, December 1917*, în *Romania and World War I. A collection of studies*, Glenn E. Torrey (ed.), Iași, Oxford, Portland, The Center for Romania Studies, 1998, pp. 291-300.

Torrey, Glenn E., *Romania, France and Bessarabia*, în *Romania and World War I. A collection of studies*, Glenn E. Torrey (ed.), Iași, Oxford, Portland, The Center for Romania Studies, 1998, pp. 312-330.

Torrey, Glenn E., *Romania's entry into the First World War: the problem of strategy*, în *Romania and World War I. A collection of studies*, Glenn E. Torrey (ed.), Iași, Oxford, Portland, The center for Romanian Studies, 1998, pp. 137-154.

- Torrey, Glenn E., *România în Primul Război Mondial*, București, Meteor Publishing, 2018.
- Ullman, Richard H., *Anglo-Soviet Relations (1917-1921). Intervention and the war*, volume I, Princeton, New Jersey, Princeton University Press, 1961.
- Vartic, Gheorghe (ed.), *100 de ani de la deschiderea frontului românesc în Primul Razboi Mondial (1916-2016). Culegere de studii*, București, Editura Militară, 2017.
- Vasile, Cristian, *Primul război mondial și momentul politico-istoriografic 1958*, în *Războiul de fiecare zi. Viața cotidiană și în spatele frontului în Primul Război Mondial (1914-1918)*, Bogdan Popa, Radu Tudorancea (coord.), Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2018, pp. 307334.
- Velimirovici, Felician, *Istorie și istorici în România comunistă*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2015.
- Verjhovski, D. V., *Pervaia mirovaia voina 1914-1918 gg.*, Moskva, Voenizdat, 1964.
- Vesa, Vasile, *România și Franța la începutul secolului al XX-lea (1900-1916)*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1975.
- Vinogradov, V. N., *Romania in the First World War: The years of neutrality*, în „The international history review”, vol. 14, 1992, nr. 3, pp. 452-461.
- Vinogradov, V. N., *Rumîniia v godî pervoi mirovoi voinî*, Moskva, Nauka, 1969.
- Vițalaru, Adrian, *Thinking of loved ones and always away from home. Refugees from the war in the unoccupied territory of Romania (1916-1918)*, în „The Unknown War” from the Eastern Europe. *Romania between Allies and Enemies (1916-1918)*, Claudiu-Lucian Topor, Alexander Rubel (ed.), Iași, Konstanz, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Hartung-Gorre Verlag, 2016, pp. 216-232.
- Voenno-Istoriceskaia Komissiiia, *Strategiceskii ocerk voinî 1914-1918*, vol. I-VII, Moskva, Vîșiiia voenîi redakționnîi sovet, 1920-1923.
- Wildman, Allan K., *The end of the Russian Imperial Army*, vol. 1, *The old army and the soldiers revolt (March-April 1917)*, New Jersey, Princeton University Press, 1980.
- Wildman, Allan K., *The end of the Russian Imperial Army*, vol. 2, *The road to Soviet power and peace*, New Jersey, Princeton University Press, 1987.

Xenofontov, Ion Valer, *Primul Război Mondial în istoriografia sovietică*, în *Anul 1916 în Dinamica Războiului Mondial. Intrarea României în „Marele Război”*, Mihail E. Ionescu (coord.), București, Editura Militară, 2017, pp. 253-270.

Zaharia, D., *Unele acțiuni revoluționare în regiunea Bacău în perioada februarie-octombrie 1917*, în „Studii și articole de istorie”, IV, 1962, pp. 273-285.

Zaiancikovski, A. M., *Podgotovka Rossii k imperialisticeskoi voine*, Moskva, Gosudarstvennoe voennoe izdatelstvo, 1926

Zaiancikovski, A. M., *Mirovaia voina. 1914—1918*, Moskva, Voenizdat, 1924.

Znamenski, Oleg N., *Iiulskii krizis 1917 goda*, Leningrad, Nauka, 1964.

Znamenski, Oleg N., *Vserossiiskoe Ucireditelnoe Sobranie: Istoriia sozîva i politiceskovo kruşeniia*, Leningrad, Nauka, 1976.

Zub, Alexandru, *Istorie și istorici în România Interbelică*, Iași, Editura Junimea, 1989.

III. Electronic sources

<https://www.marxists.org/history/ussr/government/1917/03/01.htm> (accesat la 1.06.2023).

<https://arhivelenationale.ro/site/download/inventare/Directia-Generala-a-Politiei-siSigurantei-Generale.-1898-1917.-Inv-724.pdf> (accesat 1.08.2023).